

Er dybe links nu tilladt?

Af Lone Jensen

Biblioteket ved Århus School of Business (ASB) har fra flere sider fået henvendelser om håndtering af dybe links i forbindelse med udgivelse af e-kompendier. Værker hentet fra internettet er, afhængig af faget, en vigtig del af pensumgrundlaget. Derfor er der ofte brug for at linke til forskeres arbejdspapirer på undervisningsinstitutioners, forskningsinstitutioners eller faglige netværks hjemmesider.

Lone Jensen
Udviklingskonsulent
Biblioteket ASB
jen@asb.dk

ASB har indtil videre været forsigtig med dyblinking og betragtet værker på internettet som ophavsretsligt beskyttede på lige fod med værker udgivet på anden vis. I hvert enkelt tilfælde checkes, om det eksplicit er angivet på hjemmesiden, at det er tilladt at anvende de underliggende værker ved dyblinking. Ofte fremgår det ikke klart, og i de tilfælde har følgende to metoder været anvendt:

1. Benyttelse af referencelink – dvs. et link til en hjemmesides indgangside, hvor linket er rettet mod informationsleverandørens hoveddomæne. Referencelinket giver ikke problemer med ophavsretten, da det kan sammenlignes med en litteraturhenvi-
sing. Til hjælp for den studerende har vi tilføjet en lille vejledning i at navigere i hjemmesidens struktur og derved finde det specifikke link.

2. Indhentning af tilladelse fra rettighedshaverne i hvert enkelt tilfælde.

Indhentning af individuelle tilladelser er naturligvis et stort arbejde, og i mange tilfælde svarer ophavsmændene med et ”ok” eller et ”selvfølgelig”. Det opleves således i nogle tilfælde, at ophavsmændene er overraskede over at blive spurgt om tilladelse til dyblinking. Det er formentligt et udtryk for, at flere betragter internettet som et dynamisk forum for vidensudveksling, og ved at bruge internettet som publiceringssted gives en implicit tilladelse til, at andre må linke til værkerne.

Desværre er det ikke så enkelt i forhold til ophavsretten. Der foregår en diskussion i den ophavsretlige litteratur om, hvorvidt dyblinking og for så vidt også linking er en tilgængelig-gørelse for almenheden og dermed omfattet af ophavsmandens eneret. De lærde strides på dette punkt, og retspraksis er ikke klar. Der er således to polariserede opfattelser af problemstillingen,

som i høj grad er et udtryk for afbalanceringen mellem brugerne på den ene side og ophavsmændene på den anden. Internettet er en udfordring og et pres på denne afbalancering, og som bibliotek befinder vi os i en formidlingssituation i mellem disse to interessesfærer. På Vinterinternatmødet om digitale rettigheder på Klarskovgard gav Jens Thorhauge ved opsummeringen udtrykt for, at bibliotekerne i høj grad har brug for at basere sig på bæredygtige løsninger i dette felt, hvor reglerne er uklare. Bibliotekerne kan ikke agere som pirater uden hensyntagen til ophavsretten. Men samtidig er der også krav fra brugersiden om at udnytte de muligheder, som internettet skaber i formidlingen af indholdsressourcer.

I løbet af dette forår har der i pressen været udlægninger af Sø- og Handelsrettens afgørelse i Ofir-sagen (24. februar 2006), der peger på, at dybe links nu er tilladt. Men hvordan forholder det sig, og kan dommen i virkeligheden tolkes på denne måde? Det kan den vel dårligt, da det, der linkes til i den konkrete sag, ikke er vurderet som værende ophavsretsligt beskyttet materiale. Derved er der tale om en hel anden type værker end den, universiteterne baserer undervisningen på.

Dommen handler mere om databasebeskyttelse og markedsføringsretlige regler, og ASB kan derfor ikke med den dom i hånden dokumentere, at det nu er lovligt at dyblinke uden rettighedshavernes tilladelse.

ASB har derfor rettet en henvendelse til Kulturministeriets ophavsretskontor netop om behovet for dyblinking i forbindelse med e-kompendier og en forespørgsel om, hvordan biblioteket skal forholde sig. Kulturministeriet har på det specifikke spørgsmål svaret, at retstilstanden ikke er klar. Det er derfor blevet besluttet, at der mellem de nordiske ressortdepartementer skal foretages en nærmere analyse af hele denne

linking-problematik. Fra Kulturministeriets side er det ikke muligt at sige noget mere konkret om udfaldet af disse overvejelser.

ASB er derved ikke kommet længere på området. Men alligevel er der sket noget nyt og positivt. I foråret er den ophavsretlige diskussion blevet beriget med en spændende artikel ”*Ophavsrettens missing link*” af professor, dr. Jur. Jens Schovsbo og adjunkt, ph.d. Henrik Udsen¹, hvori dyblinking behandles som et ophavsretsligt emne. De to jurister er fra Juridisk Fakultet, Københavns Universitet, og Jens Schovsbo er en af de førende eksperter på ophavsretsområdet. I artiklen diskuteres linking-spørgsmålet. Retspraksis og ophavsretslitteraturen gennemgås i kontekst af den danske ophavsretslov og Info-soc-direktivet. Efter en meget grundig og velbegrunder argumentation pointeres afslutningsvis i artiklen:

”Der er efter vores opfattelse ikke for nærværende grundlag for at anse linking for at være omfattet af den ophavsretlige eneret. Den ophavsretlige arkitektur er heller ikke indrettet på noget sådant. Konsekvenserne af en udvidelse af eneretten til at omfatte linking ville være en ensidig styrkelse af rettighedshavernes position af ukendt omfang på et område af central samfundsmæssig betydning og interesse.”

Da ASB Biblioteket som forsknings- og uddannelsesbibliotek spiller en central rolle i lærings- og udviklingsprocesser på institutionen, er ovennævnte artikel og dens indspark i debatten af stor vigtighed. Biblioteket bruger internettet som omdrejningspunkt for samarbejdet med undervisere og forskere. Optimering af samarbejdet er i høj grad afhængig af klare regler og bæredygtige løsninger ikke blot for rettighedshaverne – men også for bibliotekets brugere.

¹ Udsen, H.; Schovsbo, J. ”Ophavsrettens missing link?” I: Nordiskt immateriellt rättsskydd, 2006, 1, s. 48-64.